

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Európai strukturális és beruházási alapok

Iránymutatás a tagállamok számára
az elszámolások ellenőrzéséhez

2018-as felülvizsgálat

FELELŐSÉGGKIZÁRÓ NYILATKOZAT: Ezt a dokumentumot a bizottsági szolgálatok állították össze. Az alkalmazandó uniós jog alapján technikai iránymutatást nyújt az európai strukturális és beruházási alapok (kivéve az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapot (EMVA)) nyomon követésében, ellenőrzésében vagy végrehajtásában részt vevő munkatársaknak és szervezeteknek ahhoz, hogy miként értelmezzék és alkalmazzák az e területet érintő európai uniós szabályokat. E munkadokumentum célja, hogy ismertesse a bizottsági szolgálatok említett szabályokhoz fűződő értelmezéseit és magyarázatait a programok végrehajtásának megkönnyítése és a helyes gyakorlat(ok) elősegítése érdekében. Ez az iránymutató feljegyzés nem sérti a Bíróság és a Törvényszék értelmezését vagy a Bizottság határozatait.

Tartalomjegyzék

1.	HÁTTÉR-INFORMÁCIÓK.....	5
1.1.	Szabályozási hivatkozások.....	5
1.2.	Az iránymutatás célja.....	5
2.	AZ ELSZÁMOLÁSOK ELLENŐRZÉSE AZ ELLENŐRZŐ HATÓSÁG ÁLTAL.....	6
3.	A RENDSZERELLENŐRZÉSEK EREDMÉNYEINEK FELHASZNÁLÁSA AZ ELSZÁMOLÁSOK ELLENŐRZÉSE SORÁN.....	7
4.	A MŰVELETEK ELLENŐRZÉSÉBŐL SZÁRMAZÓ EREDMÉNYEK FELHASZNÁLÁSA AZ ELSZÁMOLÁSOK ELLENŐRZÉSE SORÁN.....	10
5.	AZ IGAZOLT ELSZÁMOLÁSTERVEZETEKEN ELVÉGZETT VÉGSŐ KIEGÉSZÍTŐ ELLENŐRZÉSEK.....	11
6.	AZ ELSZÁMOLÁSOKRA VONATKOZÓ ELLENŐRI VÉLEMÉNY.....	13
	MELLÉKLET – AZ IGAZOLÓ HATÓSÁG SZINTJÉN VÉGZETT VIZSGÁLATOK.....	16

MOZAIKSZAVAK ÉS RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

EH	Ellenőrző hatóság
ÉKJ	Éves kontrolljelentés
1. függelék	Az igazoló hatóság elszámolási rendszereiben rögzített összegek
2. függelék	A számviteli év során visszavont és visszatérített összegek
3. függelék	A számviteli év végén visszatérítendő összegek
4. függelék	A CPR 71. cikke alapján végrehajtott visszatérítések a számviteli évben
5. függelék	A számviteli év végén nem visszatéríthető összegek
6. függelék	A CPR 41. cikke értelmében a pénzügyi eszközökhöz nyújtott program-hozzájárulások összege (a program kezdetétől számított összesített összeg)
7. függelék	A CPR 131. cikkének (5) bekezdése értelmében állami támogatás összefüggésében kifizetett előlegek (a program kezdetétől számított összesített összeg)
8. függelék	A kiadások egyeztetése
IH	Igazoló hatóság
CDR	Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet kiegészítéséről szóló, 2014. március 3-i 480/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet ¹
CPR	Az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet által módosított, közös rendelkezésekről szóló rendelet (a 2013. december 17-i 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet) ²
CIR	A 2014. szeptember 22-i 1011/2014/EU végrehajtási rendelet ³
ETHA	Európai Tengerügyi és Halászati Alap
Esb-alapok	Az esb-alapok az összes európai strukturális és beruházási alapot jelentik. Ez az iránymutatás az Európai Mezőgazdasági

¹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.138.01.0005.01.HUN

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32013R1303>

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32014R1011>

	Vidékfejlesztési Alap (EMVA) kivételével valamennyi esb-alapra alkalmazandó.
ETE	Az európai területi együttműködésről szóló rendelet (a 2013. december 17-i 1299/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet) ⁴
Költségvetési rendelet	Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról szóló, 2018. július 18-i (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁵
KSZ	Közreműködő szervezet
FESZ	Független ellenőrző szerv
IrH	Irányító hatóság
IKR	Irányítási és kontrollrendszer
IFK	Ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A32013R1299>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1046&from=HU>

1. HÁTTÉR-INFORMÁCIÓK

1.1. Szabályozási hivatkozások

Rendelet	Cikkek
1303/2013/EU rendelet Közös rendelkezésekről szóló rendelet (a továbbiakban: CPR)	127. cikk (5) bekezdés a) pont – ellenőri vélemény 137. cikk – az elszámolások elkészítése, vizsgálata és elfogadása
A 480/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: CDR)	29. cikk – az elszámolások ellenőrzése
Az 1011/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet (a továbbiakban: CIR)	7. cikk és VII. melléklet – az elszámolásokra vonatkozó minta
Az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet Költségvetési rendelet (a továbbiakban: KR)	63. cikk – tagállamokkal megosztott irányítás

A CPR 127. cikke (5) bekezdésének a) pontjával és a költségvetési rendelet 63. cikkének (7) bekezdésével összhangban az ellenőrző hatóság véleményt fogalmaz meg, amelynek többek között tartalmaznia kell, hogy az elszámolások megbízható és valós képet nyújtanak-e, illetve az ellenőrzési tevékenység nyomán megkérdőjelezhető-e a vezetői nyilatkozatban az elszámolások formai megfelelőségét, hiánytalanságát és pontosságát illetően megfogalmazott állítások.

1.2. Az iránymutatás célja

A feljegyzés célja, hogy gyakorlati iránymutatást nyújtson a tagállamok – különösen az ellenőrző hatóságok – számára az elszámolások ellenőrzéséhez kapcsolódó feladataik vonatkozásában, a CPR 137. cikkének (1) bekezdésével, valamint a CDR 29. cikkével összhangban. Ez az iránymutató feljegyzés leírja, hogy az ellenőrző hatóságok hogyan használhatják fel a meglévő ellenőrzéseket arra, hogy a lehető legkevesebb további munkabefektetéssel elvégezhesék az elszámolások ellenőrzését.

Az iránymutatás leírja azt az ellenőrzési munkát, amit az ellenőrző hatóságoknak el kell végezniük ahhoz, hogy alátámasszák az elszámolások teljességéről, pontosságáról és hitelességéről alkotott ellenőri véleményüket.

Az egyszerűség érdekében a „függelék” szó a továbbiakban eltérő rendelkezés hiányában minden esetben a CIR elszámolás-mintákat tartalmazó VII. mellékletének függelékeire vonatkozik.

2. AZ ELSZÁMOLÁSOK ELLENŐRZÉSE AZ ELLENŐRZŐ HATÓSÁG ÁLTAL

A CPR 137. cikkének (1) bekezdésében említett elszámolások ellenőrzését az ellenőrző hatóság végzi el az ellenőrzési stratégiával összhangban minden számviteli évre vonatkozóan. Az elszámolások ellenőrzése az egyéb ellenőrzési eljárásokkal együtt alkalmazva megalapozott bizonyosságot nyújt az elszámolásokban bejelentett összegek hiánytalanságára, pontosságára és hitelességére vonatkozóan, és ennek érdekében az ellenőrző hatóság megfelelő ellenőrzési megközelítést és módszertant alkalmaz.

Ennek az ellenőrzési megközelítésnek figyelembe kell vennie a már elvégzett alábbi ellenőrzések eredményeit:

- az igazoló hatóságra (és adott esetben az általa megbízott közreműködő szervezetekre) és (adott esetben) az irányító hatóságra vonatkozó, különösen az elszámolásokkal kapcsolatos kontrollokat illetően elvégzett rendszerellenőrzések, az alábbi 3. pontban foglaltak szerint;
- a műveletekre, különösen az ellenőrzési nyomvonalra és az elszámolásokban jelentett kapcsolódó kiadások és pénzügyi korrekciók pontosságára vonatkozó ellenőrzések, az elszámolási rendszerek megbízhatóságának ellenőrzése érdekében, az alábbi 4. pontban foglaltak szerint;

Emellett az elszámolások (tervezetek) igazoló hatóság általi benyújtását követően, illetve a rendszerellenőrzések és a műveletekre vonatkozó ellenőrzések által nyújtott bizonyosság mértékétől függően⁶ az ellenőrző hatóságnak el kell végeznie az igazolt elszámolások (tervezetek) végső kiegészítő ellenőrzését, az alábbi 5. pontban foglaltak szerint.

Az ellenőrző hatóság megvizsgálja, hogy az elszámolástervezetek elkészítésére a CIR VII. mellékletében található mintáknak megfelelően került-e sor. Ebben az összefüggésben az ellenőrző hatóságnak meg kell vizsgálnia, hogy a megfelelő függelékben helyesen és pontosan fel vannak-e tüntetve a műveleteknek az ellenőrző hatóság által a CPR 127. cikkének (1) bekezdése szerint végzett ellenőrzéseiből eredő pénzügyi korrekciók, amelyeket az ellenőrző hatóság felhasznál a teljes fennmaradó hibaarány kiszámításához⁷.

⁶ Ha a rendszerellenőrzések és a műveletekre vonatkozó ellenőrzések során megfelelő vizsgálatra került sor, akkor az ellenőrző hatóság felhasználhatja ezeknek az ellenőrzéseknek az eredményeit, anélkül hogy bármilyen további ellenőrzést végezne az elszámolástervezeteken, illetve úgy, hogy csak korlátozott mértékű további ellenőrzéseket végez.

⁷ Lásd az *éves kontrolljelentésre és az ellenőri véleményre vonatkozó bizottsági iránymutatás* (EGESIF_15_0002) frissített változatának IV.4 szakaszát.

Emellett a pénzügyi korrekciók elszámolásokban való megfelelő feltüntetése érdekében az alábbi ellenőrzéseket és kontrollokat kell figyelembe venni, amennyiben megállapításaik rendelkezésre állnak az ellenőri vélemény aláírásának időpontjában:

- Rendszerellenőrzések
- A műveletek ellenőrzése
- A Bizottság által végzett ellenőrzések
- Az Európai Számvevőszék által végzett ellenőrzések és azok Bizottság általi nyomon követése
- A programokért felelős egyéb hatóságok által végzett ellenőrzések (adminisztratív ellenőrzések, helyszíni ellenőrzések, az igazoló hatóságok által végzett ellenőrzések)
- Egyéb ellenőrzések vagy kontrollok eredményei, amelyek hozzáférhetőek az ellenőrző hatóság számára⁸.

Az ellenőrző hatóságnak hatékony eljárásokat kell alkalmaznia az elszámolások ellenőrzéséből eredő ajánlások és korrekciós intézkedések végrehajtásának nyomon követése érdekében.

A CPR 139. cikkének (2) bekezdése értelmében a Bizottság az ellenőrző hatóság véleményére alapozza az elszámolások vizsgálatát, és ezért az ellenőrző hatóságnak az éves kontrolljelentés kapcsolódó fejezetében⁹ részletes tájékoztatást kell nyújtania az elvégzett ellenőrzési munkáról és az elszámolások ellenőrzése során kapott eredményekről.

3. A RENDSZERELLENŐRZÉSEK EREDMÉNYEINEK FELHASZNÁLÁSA AZ ELSZÁMOLÁSOK ELLENŐRZÉSE SORÁN

A CDR 29. cikkének (4) bekezdése értelmében a rendszerellenőrzés magában foglalja az igazoló hatóság által használt elszámolási rendszer megbízhatóságának, illetve – minta alapján – az igazoló hatóság nyilvántartásában rögzített kiadások, valamint visszavont és visszatérített összegek pontosságának ellenőrzését.

Az igazoló hatóság rendszerellenőrzésén keresztül az ellenőrző hatóság megalapozott bizonyosságot szerez a következő eljárások megfelelő végrehajtására vonatkozóan¹⁰: a szabálytalanságok jelentése és nyomon követése; a visszavonandó vagy visszatérítendő, és a számviteli év során a kifizetési kérelmekből levonandó összegek elszámolása; valamint a

⁸ Mint a legfőbb nemzeti ellenőrző hatóságok, pénzügyi hatóságok, adóhatóságok stb. által végzett ellenőrzések

⁹ Lásd az *éves kontrolljelentésre és az ellenőri véleményre vonatkozó bizottsági iránymutatás* (EGESIF_15_0002) frissített változatának II.6 szakaszát.

¹⁰ Abból kell kiindulni, hogy ezeknek az eljárásoknak a kialakítását és kivitelezését már ellenőrizték a kijelölési szakaszban.

függőben lévő visszatérítések és a nem visszatéríthető összegek nyomon követése. A rendszerellenőrzésnek ki kell terjednie továbbá az igazoló hatóság által elszámolási rendszerének működtetése érdekében megvalósított informatikai rendszer megbízhatóságára, figyelembe véve a nemzetközileg elfogadott informatikai szabványokat¹¹.

A rendszerellenőrzések elkezdődhetnek már a számviteli év korai szakaszában. A program végrehajtásának első évétől kezdve – az irányító hatóság és az igazoló hatóság kijelölését követően –, vagy amint a kiadás áthalad a rendszeren és egy kifizetési kérelmet nyújtottak be/nyújtanak be a Bizottsághoz, el kell végezni az igazoló hatóság (és adott esetben az általa megbízott közreműködő szervezetek) átfogó rendszerellenőrzését, az elszámolásokra vonatkozó éves vélemény elkészítése érdekében. A független ellenőrző szerv által a CPR 124. cikke értelmében elvégzett ellenőrzési munka megállapításait figyelembe lehet venni az igazoló hatóságra vonatkozó első rendszerellenőrzés kiterjedésének meghatározása során. Mindenesetre, mivel a független ellenőrző szerv ellenőrzési munkája csak a kijelölési értékelési kritériumok teljesítésére terjed ki, az ellenőrző hatóságnak ellenőriznie kell az igazoló hatóság rendszereinek hatékony működését.

A következő évek során az ellenőrző hatóságnak szükség esetén nyomon követési ellenőrzési munkát kell végeznie (például ha a rendszerellenőrzések vagy az igazoló hatóság működéséhez kapcsolódó bizonyos elemek felülvizsgálata nyomán ajánlásokat fogalmaztak meg). A nyomon követésnek különösen az igazoló hatóság 3. vagy 4. kategóriába sorolt kulcsfontosságú követelményeivel kapcsolatban kiadott ajánlások végrehajtására kell összpontosítania. Újabb teljes rendszerellenőrzést kell azonban fontolóra venni, ha az igazoló hatóság jelentős mértékben megváltoztatja eljárásait vagy személyzetét. További rendszerellenőrzések irányozhatók elő a programozási időszak során annak megerősítése érdekében, hogy az előző ellenőrzés megállapításai még mindig érvényesek.

Az igazoló hatóság rendszerellenőrzésének elvégzése során az ellenőrző hatóság különös figyelmet fordít a 13. számú kulcsfontosságú követelmény értékelésére, ami „az elszámolások elkészítésére és azok teljességének, pontosságának és helytállóságának igazolására szolgáló megfelelő eljárásokra” vonatkozik¹². A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az igazoló hatóság elszámolási rendszerére vonatkozó rendszerellenőrzésnek magában kell foglalnia legalább annak az ellenőrzését, hogy az igazoló hatóság eljárásai (beleértve az informatikai rendszerbe beépített kontrollokat) hatékonyan biztosítják-e, hogy az elszámolási rendszerben rögzített elszámolható kiadások teljes összege összhangban áll a Bizottságnak az adott számviteli évre vonatkozóan benyújtott időközi kifizetési kérelmekben szereplő kiadásokkal (beleértve a

¹¹ Az információs és kapcsolódó technológiák ellenőrzésének célkitűzései (Control Objectives for Information and related Technology – COBIT) keretén felül nem kizárólagos jelleggel az információbiztonsággal kapcsolatos nemzetközileg elfogadott szabványok közé tartozik az ISO/IEC 27001 szabvány (Informatika. Biztonságtechnika. Információbiztonság-irányítási rendszerek. Követelmények) és az ISO/IEC 27002 szabvány (Informatika. Biztonságtechnika. Gyakorlati útmutató az információbiztonsági kontrollokhöz/intézkedésekhez), amelyeket legutóbb 2013-ban adtak ki újra. Az ellenőrző hatóság figyelembe veheti a kapcsolódó nemzeti szabványokat is.

¹² Lásd az *irányítási és kontrollrendszerek értékelésének közös módszertanára vonatkozó bizottsági iránymutatást* (EGESIF_14-0010, 2014.12.18.)

kapcsolódó közkiadásokat), az igazoló hatóság által a szóban forgó kiadás tekintetében elvégzett pénzügyi korrekciók és egyéb kiigazítások levonásával.

Ennek az iránymutató feljegyzésnek a melléklete tartalmaz egy példát az igazoló hatóság eljárásaira vonatkozóan az ellenőrző hatóság által az elszámolásokkal kapcsolatban elvégzendő vizsgálatok jegyzékére¹³.

A kellő bizonyosság megszerzése és a párhuzamosságok elkerülése érdekében ezeknek a vizsgálatoknak egy része elvégezhető az igazolt elszámolástervezetek végső ellenőrzésének szakaszában, és kombinálhatók a műveletek ellenőrzése során végzett korábbi ellenőrzési munkával.

A vizsgálatokon és a kapcsolódó eljárások meglétének ellenőrzésén felül, a rendszerellenőrzések keretében az ellenőrző hatóságnak ellenőriznie kell azoknak az eljárásoknak a meglétét és helyes végrehajtását, amelyek biztosítják a következőket:

- az elszámolástervezeteket az igazoló hatóság kellő időben benyújtja az ellenőrző hatósághoz az ellenőri vélemény kiadása céljából; a CPR 137. cikkének (2) bekezdésével összhangban, adott esetben nem szerepeltetnek bizonyos kiadásokat az elszámolásokban, és
- az érintett számviteli évre vonatkozóan előírt korrekciók mindegyike szerepel az elszámolásokban, a CDR 29. cikke (5) bekezdésének c) pontjában előírtak szerint.

Ajánlott, hogy az ellenőrző hatóság dolgozzon ki egy külön részt a rendszerellenőrzés ellenőrzőlistájában, vagy dolgozzon ki egy külön ellenőrzőlistát, amit az igazoló hatóság vonatkozásában kell alkalmazni az elszámolások minden elemére kiterjedően, a CDR 29. cikkének (5) bekezdésében leírtak szerint.

Az ellenőrző hatóság az igazoló hatóság egyetlen rendszerellenőrzésével lefedheti a felelősségi körébe tartozó különböző alapok és operatív programok elszámolásait.

Amennyiben a jelen iránymutató feljegyzés mellékletében felsorolt elemek egy része csak részben volt vizsgálható a rendszerellenőrzés időpontjában, mivel az igazoló hatóság elszámolási rendszerében nem érhetőek el a szükséges adatok, akkor az ellenőrző hatóságnak az 5. pontban leírt végső kiegészítő ellenőrzések során kell ezekre kitérnie¹⁴.

Amennyiben az igazoló hatóság szintjén elvégzett rendszerellenőrzés során az irányítási és kontrollrendszer súlyos hiányosságaira derül fény (különösen az igazoló hatóságra vonatkozó lényeges követelmény, azaz a 13. követelmény tekintetében), az ellenőrző hatóságnak

¹³ A rendszerellenőrzés során a vizsgálatokat az ellenőrző hatóság végzi az igazoló hatóság elszámolási rendszereiben a rendszerellenőrzés pillanatában szereplő információk alapján.

¹⁴ Az igazoló hatóság által benyújtott elszámolástervezetek alapján az ellenőrző hatóságnak szakmai megítélése alapján kell értékelnie, hogy a rendszerellenőrzések során végrehajtott vizsgálatok kiterjedése és mértéke elegendő bizonyítékot szolgáltat-e az elszámolásokra vonatkozó megalapozott következtetések levonásához.

mérlegelni kell egy korlátozott vélemény kiadását a szóban forgó számviteli évre vonatkozóan. E korlátozott véleménynek nem csupán az irányítási és kontrollrendszer működésére kell kiterjednie, de az ellenőri véleményben fenntartások megfogalmazásához is vezethet az elszámolásokról szóló részben (a CDR 29. cikkének (5) bekezdésében előírtak szerint).

4. A MŰVELETEK ELLENŐRZÉSÉBŐL SZÁRMAZÓ EREDMÉNYEK FELHASZNÁLÁSA AZ ELSZÁMOLÁSOK ELLENŐRZÉSE SORÁN

A műveletek ellenőrzései már a számviteli év során elkezdődhetnek. Ez azt is jelenti, hogy az ellenőrizendő műveletek mintája felbontható kettő (vagy több) részre a számviteli év folyamán, az időközi kifizetésekben foglalt kiadások igazolásának előrehaladásával összhangban, a mintavételre vonatkozó iránymutatásban leírtak szerint¹⁵. Így az ellenőrzési munka egyenletesebben elosztható az év során. Ez lehetővé teszi az ellenőrző hatóság számára, hogy az éves ellenőri vélemény benyújtása érdekében időben elvégezze a munkáját, a költségvetési rendelet 63. cikke (7) bekezdésének második albekezdésével és a CPR 127. cikke (5) bekezdésének a) pontjával összhangban.

A műveletek kiválasztott mintájának tekintetében, valamint abból a célból, hogy bizonyosságot nyerjen az elszámolásokra vonatkozó ellenőri véleményében foglaltakat illetően¹⁶, a műveletek ellenőrzése során az ellenőrző hatóságnak ellenőriznie kell az alábbiakat:

- az ellenőrzött kiadás ellenőrzési nyomvonalát (ha a kedvezményezett által az irányító hatóságnak/a közreműködő szervezetnek bejelentett kiadás az irányítási ellenőrzés vagy bármely egyéb kontroll során azonosított és esetlegesen levont kiadás után megegyezik a Bizottsághoz benyújtott kifizetési kérelemben feltüntetett kiadás összegével);
- a kedvezményezett felé teljesített kifizetés megegyezik-e a projekt kiadásával, és ennek teljes összegét kifizették-e a 90 napos kötelező határidőn belül (a CPR 132. cikke);
- sor került-e az ellenőrzött kiadás tekintetében korábban felfedezett valamennyi szabálytalanság megfelelő kezelésére és a kapcsolódó korrekciók feltüntetésére az elszámolási rendszerben.

Emellett az igazolt elszámolástervezetek ellenőrzési szakaszában az ellenőrző hatóságnak az ellenőrzött műveletekkel kapcsolatban ellenőriznie kell, hogy:

- a CPR 137. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban az ellenőrzött mintavételi egység tekintetében bejelentett elszámolható kiadások teljes összege

¹⁵ A mintavételi módszerekre vonatkozóan az ellenőrző hatóságoknak szóló bizottsági iránymutatás (EGESIF_16-0014-00) frissített változatának „Év közben végzett mintavétel” szakasza

¹⁶ Ez nem érinti a kiadás jogszerűségére és szabályszerűségére vonatkozóan megkövetelt bizonyosságot.

összhangban áll a Bizottságnak benyújtott kifizetési kérelmekben az adott mintavételi egységhez kapcsolódóan feltüntetett kiadásokkal (és a kapcsolódó közkiadásokkal);

és/vagy

- a mintában szereplő műveletekben felfedezett szabálytalan összegek egyike sem került feltüntetésre az elszámolásokban¹⁷.

Adott esetben az ellenőrzött mintában szereplő műveletek tekintetében az ellenőrző hatóság ellenőrzi, hogy a pénzügyi eszközök részére kifizetett program-hozzájárulások összegeit (előlegeket) és az állami támogatások kedvezményezetteknek kifizetett összegeit alátámasztják-e az irányító hatóság és az igazoló hatóság szintjén rendelkezésre álló információk. Ezeknek a vizsgálatoknak a célja továbbá a jelentett előlegek elszámolhatóságának, valamint az elszámolási rendszer ellenőrzési nyomvonalának megbízhatóságának megerősítése.

Javasolt, hogy az ellenőrző hatóság dolgozzon ki egy külön részt a műveletek ellenőrzésének ellenőrzőlistájában, vagy dolgozzon ki egy külön ellenőrzőlistát annak megerősítésére, hogy a rendszer hatékonyan működik az elszámolások bizonyos elemei vonatkozásában, a CDR 29. cikkének (5) bekezdésében leírtak szerint.

5. AZ IGAZOLT ELSZÁMOLÁSTERVEZETEKEN ELVÉGZETT VÉGSŐ KIEGÉSZÍTŐ ELLENŐRZÉSEK

Az elszámolások (tervezetek) igazoló hatóság általi benyújtását követően, illetve a rendszerellenőrzések és a műveletekre vonatkozó ellenőrzések által nyújtott bizonyosság mértékétől függően¹⁸ az ellenőrző hatóságnak el kell végeznie ezeknek az igazolt elszámolásoknak (tervezeteknek) a végső kiegészítő ellenőrzését.

Ezeknek az ellenőrzéseknek a célja annak megerősítése, hogy a CPR 137. cikkében előírt valamennyi elem megfelelően befoglalásra került az elszámolásokba, és ezeket a megfelelő hatóságok (vagy szervek) és a kedvezményezettek által fenntartott kapcsolódó számviteli nyilvántartások alátámasztják.

Következésképpen az ellenőrző hatóságnak el kell végeznie a kapcsolódó nyilvántartási adatok (kiadás-igazolt tételek, visszavonások, visszatérítések, visszatérítendő összegek és nem visszatéríthető összegek) végleges hitelesítését az alábbiak ellenőrzése/megerősítése érdekében:

¹⁷ Például a végső ellenőrzési jelentésekben ismertetett szabálytalanságok orvosolása érdekében végrehajtott pénzügyi korrekciók, vagy ha rendkívüli esetekben a műveletek ellenőrzését nem fejezték be, a folyamatban lévő értékelés tárgyát képező összegek levonása a CPR 137. cikkének (2) bekezdése szerint.

¹⁸ Ha a rendszerellenőrzések és a műveletekre vonatkozó ellenőrzések során megfelelő vizsgálatra került sor, akkor az ellenőrző hatóság felhasználhatja ezeknek az ellenőrzéseknek az eredményeit, anélkül hogy bármilyen további ellenőrzést végezne az elszámolástervezeteken, illetve úgy, hogy csak korlátozott mértékű további ellenőrzéseket végez.

1. A CPR 137. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban bejelentett elszámolható kiadások teljes összege összhangban áll az adott számviteli év tekintetében a Bizottsághoz benyújtott végső kifizetési kérelemben szereplő kiadásokkal (és a kapcsolódó közkiadásokkal). Eltérések esetén az ellenőrző hatóság értékeli az elszámolásokban adott magyarázatok kielégítő voltát (lásd a kiadások egyeztetéséről szóló 8. függelék).

Ebben a tekintetben a kiadás-igazolt tételek esetében az ellenőrző hatóságnak meg kell erősítenie a számviteli év során benyújtott időközi kifizetési kérelmekben szereplő összegek helyességét a műveletekre vonatkozó ellenőrzések reprezentatív mintáján keresztül. Következésképpen ebben a szakaszban a kiegészítő ellenőrzések az igazoló hatóság által a végső időközi kifizetési kérelem benyújtását követően végrehajtott és a 8. függelékben feltüntetett korrekciók és kiigazítások ellenőrzésére korlátozódhatnak.

2. A CPR 132. cikkének (1) bekezdése szerint a kedvezményezettek felé teljesített és az 1. függelék (C) oszlopában feltüntetett megfelelő kifizetések összege összhangban áll az igazoló hatóság/irányító hatóság szintjén elérhető kapcsolódó számviteli nyilvántartásokkal¹⁹ (erre az ellenőrzésre sor kerülhet minta alapján, és ennek keretében felhasználhatók a műveletek ellenőrzése során végzett vizsgálatok eredményei).

3. A pénzügyi eszközök részére kifizetett program-hozzájárulásokat (előleg kifizetéseket) és az állami támogatások kedvezményezetteknek kifizetett előlegeit alátámasztják különösen az irányító hatóság szintjén elérhető információk²⁰.

4. A CPR 137. cikkének (2) bekezdésével összhangban adott esetben nem szerepeltetnek bizonyos kiadásokat az elszámolásokban, mivel folyamatban van az adott kiadás jogszerűségének és szabályszerűségének értékelése.

5. Az irányítási ellenőrzések, auditok vagy egyéb kontrollok nyomán szükségessé váló korrekciókat megfelelően feltüntették az érintett számviteli év elszámolásaiban (ez minta alapján ellenőrizhető).

6. A számviteli év során visszavont és visszatérített összegek, a számviteli év végén visszatérítendő összegek, a CPR 71. cikke alapján végrehajtott visszatérítések és az elszámolásokban szereplő nem visszatéríthető összegek egyeznek az igazoló hatóság elszámolási rendszereiben feltüntetett összegekkel, és az illetékes irányító hatóság vagy igazoló hatóság által hozott indokolt döntéseken alapulnak.

Ebben a tekintetben javasolt, hogy az ellenőrző hatóságok minta alapján ellenőrizzék az alábbiakat:

¹⁹ Azaz az elszámolási rendszerekben szereplő megfelelő tételek és a kapcsolódó alátámasztó dokumentumok. Lásd továbbá az *elszámolások elkészítésére, vizsgálatára és elfogadására vonatkozó bizottsági iránymutatás* (EGESIF 15_0018) frissített változatának 3.1.3. szakaszát.

²⁰ Pénzügyi eszközök esetében az ellenőrzésnek ki kell terjednie a CPR 41. cikkében és a finanszírozási szerződésekben meghatározott vonatkozó maximális összegek/felső határok tiszteletben tartására is.

- a) az elszámolásokban rögzített adatok pontosságát minden adattípusra (visszavont, visszatérített, visszatérítendő és nem visszatéríthető összegek) kiterjedően;
- b) ezen adatok összhangját az éves kontrolljelentésben és az éves összefoglalóban szereplő információkkal.

7. A 8. függelékben az igazoló hatóság elvégezte az elszámolástervezetekben feltüntetett elszámolható kiadások teljes összegének összegegyeztetését az igazoló hatóság elszámolási rendszereiben szereplő teljes összegekkel és a Bizottsághoz az adott számviteli évre vonatkozóan benyújtott kifizetési kérelmekben szereplő kiadásokkal (és a kapcsolódó közkiadásokkal).

Ebben a tekintetben az ellenőrző hatóság értékeli az igazoló hatóság által a 8. függelékben feltüntetett kiigazításokhoz fűzött magyarázatok kielégítőségét. Az ellenőrző hatóság ellenőrzi továbbá a kapcsolódó kiigazítások összhangját az éves kontrolljelentésben és az éves összefoglalóban szereplő azon információkkal, amelyek a pénzügyi korrekciókra, illetve a CPR 137. cikkének (2) bekezdése alapján az irányítási ellenőrzések, auditok és egyéb kontrollok nyomán kizárt összegekre vonatkoznak²¹.

A CPR nem határoz meg hivatalos határidőt az igazoló hatóság számára az elszámolásoknak (tervezeteknek) az ellenőrző hatósághoz való benyújtására vonatkozóan. Javasolt azonban, hogy a nemzeti hatóságok már a programozási időszak elejétől belső határidőket határozzanak meg az elszámolástervezeteknek az ellenőrző hatóság felé történő továbbítására vonatkozóan. Az ellenőrző hatóság számára elegendő időt kell biztosítani a vizsgálatra, hogy megalapozott ellenőri véleményt adhasson ki az N+1. év február 15-ig.

6. AZ ELSZÁMOLÁSOKRA VONATKOZÓ ELLENŐRI VÉLEMÉNY

Amennyiben bármilyen eltérés van a végső időközi kifizetési kérelemben bejelentett kiadás és az elszámolástervezetekben igazolt összeg között az igazoló hatóság által végzett levonások miatt (lásd a *visszavont, visszatérített, visszatérítendő és nem visszatéríthető összegekre vonatkozó bizottsági iránymutatás*²² 3.4. szakaszát), az ellenőrző hatóság további ellenőrzési eljárásokat végez az igazoló hatóság által benyújtott magyarázatok kielégítő voltának megítélése végett: ezeket az eljárásokat úgy kell megtervezni, hogy alkalmasak legyenek elegendő és megfelelő ellenőrzési bizonyíték megszerzésére arra vonatkozóan, hogy a levonásokat eredményező eseményeket a CPR 127. cikkének (5) bekezdése első albekezdésének a) és b) pontjában említett ellenőri vélemény és éves kontrolljelentés benyújtását megelőzően azonosították és megvizsgálták.

²¹ Ebben a tekintetben az ellenőrző hatóságnak értékelnie kell továbbá a végrehajtott pénzügyi korrekciók és a folyamatban lévő értékelés okán kizárt összegek közötti megkülönböztetés helyességét és elszámolásokban és/vagy az igazoló hatóság nyilvántartásaiban való megfelelő feltüntetését (ebben a tekintetben további iránymutatás az *éves kontrolljelentésre és az ellenőri véleményre vonatkozó bizottsági iránymutatás* (EGESIF 15_0002) frissített változatának IV.3 szakaszában található).

²² Az EGESIF_15_0017 dokumentum frissített változata

Az ellenőrző hatóság megvizsgálja, hogy a fenti 2. pontban meghatározott bármely ellenőrzési vagy kontrolltevékenység eredményei megfelelően feltüntetésre kerültek-e az elszámolásokban, ideértve az alábbiakat:

- ✓ Szabálytalanságokhoz kapcsolódó pénzügyi korrekciók (például a kontradiktórius eljárás utáni végső ellenőrzési és kontrolljelentésekben feltüntetett szabálytalanságok orvosolására szolgáló végső korrekciók)
- ✓ Esetleges extrapolált korrekciók, a teljes fennmaradó hibaarány 2%-ra vagy alacsonyabb értékre csökkentése érdekében, az irányító hatóság ez irányú döntése esetében (végleges korrekciók)²³
- ✓ A CPR 137. cikkének (2) bekezdésében foglaltak szerint folyamatban lévő értékelés tárgyát képező összegek (azaz azoknak az esetlegesen szabálytalan kiadásoknak a levonása, amelyek esetében az ellenőrzést még nem fejezték be, például az ellenőrzési/kontrolljelentés tervezetekben a kontradiktórius eljárás befejezése előtt feltüntetett összegek)

Az ellenőrzési tevékenység során felfedezett szabálytalanságok hatékony korrekciójának (a számviteli év során egy időközi kifizetési kérelemből történő visszavonással vagy visszatérítéssel, vagy az elszámolásokban eszközölt levonással) az ellenőrzése különösen hasznos az ellenőrző hatóság számára a teljes fennmaradó hibaarány kiszámításához, amit szerepeltetni kell az éves kontrolljelentésben.

Az ellenőrző hatóság által az elszámolástervezetek tekintetében elvégzett ellenőrzési munka eredményei az igazoló hatósággal való közlésüket követően szükség esetén lehetővé teszik az ellenőrző hatóság számára az elszámolások további kiigazítását a Bizottsághoz való benyújtás előtt. Javasolt, hogy ez magában foglalja az összes kiigazítást, ideértve az ellenőrző hatóság által az ellenőrzések során azonosított nem lényeges kiigazításokat is, annak érdekében, hogy a későbbiekben biztosítva legyen az elszámolások Bizottság általi elfogadásának gyors folyamata.

Az ellenőrző hatóság az elszámolásokra vonatkozó ellenőri véleményének megalkotása érdekében megvizsgálja az elszámolásokban elvégzendő kiigazítások lényeges hatását, és ennek során lényegességi küszöbként az ellenőrző hatósághoz benyújtott elszámolástervezetek megfelelő függelékében szereplő összegek 2%-át alkalmazza.

- Amennyiben az ellenőrző hatóság egyetért az igazoló hatóság által az elszámolástervezetekben eszközölt kiigazításokkal, vagy a fennmaradó problémák (végre nem hajtott kiigazítások) nem lényegesek, akkor az elszámolásokra vonatkozó

²³ A 2%-ot meghaladó teljes fennmaradó hibaarány – amennyiben az irányító hatóság nem hagyta jóvá a kapcsolódó extrapolált korrekció alkalmazását – nincs hatással az ellenőrző hatóság elszámolásokra vonatkozó ellenőri véleményére, azonban hatással van az ellenőrző hatóság ellenőri véleményére a kiadások jogszerűségét és szabályszerűségét illetően.

ellenőri vélemény lehet fenntartás nélküli, ami azt jelenti, hogy az ellenőrző hatóság megalapozott bizonyossággal rendelkezik az elszámolások teljességére, pontosságára és hitelességére vonatkozóan. Amennyiben az elszámolásokban az ellenőrző hatóság helytelen vagy hiányos elemeket fedez fel, de azokat nem lényegesnek ítéli meg, és azok kijavítására az elszámolásokban nem kerül sor, az ilyen elemekre vonatkozó információkat figyelemfelhívó megjegyzésként bele kell foglalni az éves kontrolljelentésbe és az ellenőri véleménybe (az ellenőri vélemény az elszámolások tekintetében továbbra is lehet fenntartás nélküli).

- Bármilyen egyéb esetben, azaz amikor lényeges mértékben hibás vagy hiányos elemeket fedeztek fel, és ezeket nem javították ki az elszámolások függelékében, az elszámolások vonatkozásában korlátozott vélemény megfogalmazása tekinthető megfelelőnek.

Javasolt, hogy az ellenőrző hatóság megfelelően dokumentálja az elszámolások ellenőrzésének valamennyi szakaszát a megfelelő ellenőrzési nyomvonal fenntartásának biztosítása érdekében, figyelembe véve a CPR 140. cikkében a dokumentumok elérhetőségére vonatkozóan meghatározott rendelkezéseket.

MELLÉKLET – AZ IGAZOLÓ HATÓSÁG SZINTJÉN VÉGZETT VIZSGÁLATOK

Példa az ellenőrző hatóság által az igazoló hatóság elszámolási rendszereiben a rendszerellenőrzés időpontjában és/vagy az igazolt elszámolástervezetek végső kiegészítő ellenőrzései során rögzített információk alapján elvégzendő vizsgálati eljárásokra

Az igazoló hatóság eljárásainak vizsgálata magában foglalhatja legalább az alábbi szakaszokat, például a program fő prioritási tengelyeire kiterjedően²⁴:

- i. az elszámolások **1. függelékének** vonatkozásában:
 - annak ellenőrzése, hogy az itt feltüntetett – (A) és (B) oszlop – kiadási összeg megegyezik-e a végső időközi kifizetési kérelemben (a CIR VI. mellékletének (B), illetve (C) oszlopa) bejelentett összeggel;
 - annak megvizsgálása, hogy a szóban forgó számviteli évre vonatkozóan a végső időközi kifizetési kérelemben bejelentett kiadás megfelel-e az adott évre vonatkozó időközi kifizetési kérelmekben bejelentett kiadásoknak, hozzáadva az esetleges új kiadásokat, levonva a számviteli év során visszavont és visszatérített összegeket (amint azt a 2. függelékben fel kell tüntetni) és az igazoló hatóság által eszközölt egyéb kiigazításokat²⁵;
 - az irányító hatóság szintjén rendelkezésre álló információk alapján:
 - annak ellenőrzése, hogy a legmagasabb bejelentett kiadási összegeket tartalmazó (kettő vagy három) időközi kifizetési kérelemben bejelentett kiadás megfelel-e a műveletek végrehajtása során a kedvezményezetteknel felmerült és kifizetett kiadásnak;
 - az ügyletekből vett minta tekintetében (pl.: a kedvezményezettek által az irányító hatósághoz benyújtott 30 kifizetési kérelem) az ellenőrzési nyomvonal ellenőrzése, vagyis annak ellenőrzése, hogy a műveletek végrehajtása során a kedvezményezetteknel felmerült és kifizetett kiadás szerepel-e a szóban forgó elszámolásokban figyelembe vett időközi kifizetési kérelmekben; ez a vizsgálat összekapcsolható a műveletek ellenőrzése során elvégzett ellenőrzési munkával;

²⁴ Ezek azok a prioritási tengelyek, amelyek esetében a bejelentett kiadások meghaladnak egy bizonyos küszöböt, amit az ellenőrző hatóság határoz meg szakmai megítélése alapján. Több alaptól finanszírozott program esetében a kiválasztott prioritási tengelynek ki kell terjednie az összes érintett alpra.

²⁵ Például a szabálytalanságok nyomán eszközölt pénzügyi korrekciókhoz nem kapcsolódó végső kiigazítások (lásd a *visszavont, visszatérített, visszatérítendő és nem visszatéríthető összegekre vonatkozó bizottsági iránymutatás* 8.1.4. szakaszát)

- annak ellenőrzése az igazoló hatóság/irányító hatóság szintjén rendelkezésre álló kapcsolódó számviteli nyilvántartások alapján, hogy a (C) oszlop csak azoknak a kifizetéseknek az összegeit tartalmazza, amelyeket a CPR 132. cikkének (1) bekezdésében előírt határidőn belül teljesítettek a kedvezményezettek felé.
- ii. a **2. és 4. függelék** vonatkozásában:
- annak ellenőrzése, hogy ezek a függelékek tartalmazzák-e (legalább) a számviteli év során visszavont összegeket (csak a 2. függelékben) és visszatérített összegeket, és megtörtént-e a számviteli évek szerinti megfelelő felbontás, valamint hogy az ilyen visszavonások és visszatérítések a tagállam által a megfelelő szinten (az irányító hatóság vagy az igazoló hatóság szintjén) meghozott, korrekcióra vonatkozó döntésen alapulnak-e;
 - annak ellenőrzése, hogy a műveletek ellenőrző hatóság által végzett ellenőrzésének eredményeképp korrigált összegek (amelyek a 2. függelék végén szerepelnek) megfelelnek-e az ellenőrző hatóság által feltárt szabálytalanságoknak (a 8. függelékben nem szereplő összegek);
- iii. a **3. függelék** vonatkozásában:
- annak ellenőrzése, hogy tartalmazza az előző számviteli év(ek)ben bejelentett kiadásokkal kapcsolatban a számviteli év végén visszatérítendő összegeket (lásd továbbá a *visszavont, visszatérített, visszatérítendő és nem visszatéríthető összegekre vonatkozó iránymutatás* 6. részét), és hogy az ilyen visszatérítendő összegek a tagállam által a megfelelő szinten (az irányító hatóság vagy az igazoló hatóság szintjén) meghozott, korrekcióra vonatkozó döntésen alapulnak;
- iv. annak ellenőrzése, hogy az **5. függelék** csak az előző számviteli év(ek)ben bejelentett kiadásokkal kapcsolatban a számviteli év végén nem visszatéríthető összegeket tartalmazza (lásd továbbá a *visszavont, visszatérített, visszatérítendő és nem visszatéríthető összegekre vonatkozó iránymutatás* 7. részét) ezeket az összegeket a tagállam által a megfelelő szinten (általában az irányító hatóság szintjén) meghozott indokolt döntéssel kell alátámasztani, ami igazolja, hogy a szóban forgó szabálytalan összegek nem visszatéríthetők; e tekintetben további egyezési ellenőrzés végezhető, amely során összevetik az 5. függelékkel az informatikai rendszerben rögzített, nem visszatéríthető összegek dátumával;
- v. az ellenőrzési nyomvonal ellenőrzése úgy, hogy a **6. függelék** összevetik a pénzügyi eszközökhöz a program kezdetétől fogva nyújtott program-hozzájárulások összegével, adott esetben a levonások figyelembe vételével; ezt az egyezési ellenőrzést a megfelelő irányító hatóság és közreműködő szervezet által benyújtott (vagy az ő informatikai rendszerükben rendelkezésre álló) adatok alapján kell elvégezni;
- vi. az ellenőrzési nyomvonal ellenőrzése úgy, hogy a **7. függelék** összevetik az állami támogatással összefüggésben az irányító hatóság és a közreműködő szervezet informatikai rendszerében rögzített adatok szerint (és, amennyiben lehetséges, egyéb, az állami támogatásokra vonatkozó adatokat nyilvántartó nemzeti informatikai rendszerek szerint) a program kezdetétől fogva kifizetett előlegekkel, adott esetben a levonások figyelembe vételével;

vii. az elszámolások **8. függelékének** vonatkozásában:

- annak megvizsgálása, hogy a (C) és (D) oszlopban feltüntetett kiadást alátámasztja-e a végső időközi kifizetési kérelemben bejelentett kiadás, levonva az igazoló hatóság által a későbbiekben eszközölt bármilyen korrekciót és egyéb kiigazítást;
- a (G) oszlopban az egyes prioritásokra vonatkozóan adott magyarázatok értékelése az éves kontrolljelentésben, az éves összefoglalóban és az igazoló hatóság nyilvántartásaiban szereplő információkkal összevetve, az alábbiakra tekintettel:
 - a) az előző pénzügyi év július 31-ét követően alkalmazott és az elszámolásokban a rendszerellenőrzések és a műveletekre vonatkozó ellenőrzések, a további irányítási ellenőrzések és az elszámolások benyújtása előtt befejezett egyéb kontrollok eredményeinek nyomon követéseként feltüntetett pénzügyi korrekciók;
 - b) a jogszerűség és szabályszerűség folyamatban lévő értékelésének nyomán a CPR 137. cikkének (2) bekezdése alapján kizárt kiadások;
 - c) az igazoló hatóság által alkalmazott egyéb kiigazítások (például az elírások stb. korrekciója);
- Annak ellenőrzése, hogy a műveletek ellenőrző hatóság által végzett ellenőrzésének eredményeképp korrigált összegek (amelyek a 8. függelék végén szerepelnek) megfelelnek-e az ellenőrző hatóság által feltárt szabálytalanságoknak, a 2. függelékben szereplő összegek kivételével.